

Torah from Around the World

---

*De wereld staat iedere morgen als nieuw voor ons klaar;
iedereen zou moeten geloven dat zij of hij elke dag opnieuw geboren wordt.*

Ba'al Sjem Tov

Sjabbat 18 september / 12 Tisjri 5782, Haäzinoe, Dewariem/Deuteronomium 32:1 - 52

Tanach blz. 417 - 423

Haftara: Psalm 18:1 - 51

Tanach blz. 1253 - 1256

Vertaler: Bram Lagendijk

Commentaar: *Rabbin Max Chaiken is rabbin bij de Reformgemeente Kol Ami in West Hollywood, Californië, USA.*

Oorspronkelijke Engelse tekst: <https://reformjudaism.org/learning/torah-study/torah-commentary/new-year-chance-realign-our-actions-our-values>

**Het nieuwe jaar is een kans om onze daden
weer in overeenstemming te brengen met
onze waarden**

Hoe kunnen we verantwoordelijkheid dragen voor onze daden? Hoe kunnen we doorgaan met het veranderen van ons eigen leven?

In deze tijd van het jaar, vooral in deze week, kunnen vragen als deze onze gedachten nogal beheersen. De Joodse traditie leert ons om *tesjoewa* te doen tijdens de dagen tussen Rosj Hasjana en Jom Kipoer. Vaak vertaald als berouw, betekent *tesjoewa* letterlijk: terugkeren. Terugkeren naar wie we werkelijk zijn, terugkeren naar verbinding met God, of terugkeren om het onrecht goed te maken dat we anderen mogelijk hebben aangedaan. In grote lijnen gaat het erom onze daden in overeenstemming te brengen met onze waarden, om terug te keren naar ons morele kompas. We denken na over alles waardoor onze handelingen in het afgelopen jaar hun doel hebben gemist en we bidden om kracht om het beter te doen in het komende jaar.

Het 'burgerlijke' nieuwe jaar biedt een soortgelijke gelegenheid voor 'goede voornemens'. Bij het markeren van een nieuw jaar richten we ons op ons vermogen om te veranderen, beter te worden en te groeien. Maar we weten ook dat het, zelfs met de beste bedoelingen, nooit gemakkelijk is om verantwoordelijkheid te dragen voor onze keuzes en om onze gedragingen te veranderen. Studies naar goede voornemens laten zien hoe moeilijk het kan zijn om nieuw gedrag en nieuwe gewoontes vol te houden. Volgens Forbes geeft zo'n 80 procent van de mensen in februari zijn goede voornemens op.

De sidra die we deze week op *Sjabbat sjoewa* lezen, behandelt het thema verantwoordelijkheid voor onze daden op gepaste wijze. Vanaf de allereerste woorden roept het de hemel en de aarde zelf op om getuige te zijn van het gedrag van de Jisraëlieten en de opdracht van Mosjé aan het volk:

Leen mij uw oor, hemel, nu ik ga spreken,
luister, aarde, naar wat ik zeggen zal.
Moge mijn onderricht neerdalen als regen,
mogen mijn woorden zijn als milde dauw,
als regen die de grond doordrenkt,
lenteregen die het groen in bloei zet.

Dewariem (Deuteronomium) 32:1-2

Met deze eerste woorden van *parasja Haäzinoe* begint het laatste 'lied' of 'gedicht' van Mosjé voor het volk Jisraeel. Terwijl ons boek *Dewariem* ('Woorden' in het Hebreeuws) ten einde loopt, wendt de profeet en ogenschijnlijke verteller zich van predikaties, toespraken en wetten naar poëzie.

Bijbelgeleerden zien in het gedicht een voorbode van ballingschap, omdat het metaforisch de 'teloorgang van de relatie' beschrijft tussen Jisraeel en God (Bernard M. Levinson in *The Jewish Study Bible*, ed. Berlin & Brettler, noot bij Dewariem 31:30 – 32:44). Het verbeeldt het volk Jisraeel, dat afdwaalde van het verbond dat op de Sinaï was gesloten en van God, die ons door de woestijn leidde, zelfs toen we weifelden en onderweg faalden (32:10-12, 15-18). Een toornige God eist wraak op het volk Jisraeel door 'uitmergelende hongersnood, verwoestende plagen, dodelijke pest en door een prooi te zijn voor wilde dieren' (Dewariem 32:24). Het gedicht eindigt met de hoop dat God Jisraeel nogmaals zal vergeven en onze tragedies en verliezen zal wreken (Dewariem 32:43).

De woorden die op het gedicht volgen, herinneren ons aan enkele van dezelfde kernboodschappen die het boek Dewariem leert: Volg Gods wegen, streef naar heiligheid en onderhoud de geboden die in deze Tora worden gegeven, omdat Jisraeel een verbond heeft gesloten met de Allerhoogste (32:46-47). We worden eraan herinnerd dat we verantwoordelijk zijn voor onze keuzes. Wanneer Mosjé het gedicht begint met een oproep aan de natuur zelf – de hemel en de aarde – om als wettige getuige voor zijn boodschap te dienen, doet hij dat 'terwijl de verzamelde Jisraëlieten er getuigen van waren' (Dewariem 31:30). Wat - gezien vanuit een juridisch perspectief - een prachtig beeld lijkt zonder de noodzaak tot verdere interpretatie, is ook een belangrijk onderdeel van het verbondscontract dat met God is gesloten. Aangezien ons verbond rechtstreeks met God is gesloten, kan Mosjé ons niet zomaar waarschuwen 'met God als onze getuige'.

Zo worden wij dus degenen die elkaar verantwoordelijk moeten houden voor het nastreven van heiligheid in ons leven, in onze gemeenschappen en in onze samenleving als geheel. We kunnen zelfs naar de natuur zelf kijken – naar de bomen of de zee, de lucht en de regen – als getuige van ons gedrag. Dit beeld was zo belangwekkend voor onze voorouders dat God tegen het einde van het gedicht opnieuw de hemel oproept om te getuigen (Dewariem 32:40).

We kunnen niet altijd het onheil indammen dat ons kan overvallen. Onze wereld is soms wreed, en het kan lijken alsof God, of de wereld, ons straft. Maar deze tijd van het jaar en deze prachtige sidra herinneren ons eraan dat we de dingen altijd kunnen veranderen. Tesjoewa gaat over keuzes die we elke dag kunnen maken, zodat ons leven een kracht ten goede kan zijn.

Terwijl de natuurkrachten zullen doorgaan met 'laten sterven en leven geven' (Dewariem 32:39), kunnen we ernaar streven om te leven naar de woorden en de lessen van onze Tora, om ieder van ons de goedheid van persoonlijke groei te geven.